Газета издается на балкарском языке с 1924 года.

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru

ЗАМАН

Орта кюн, тотурну ал айы (март), 11, 2021 жыл

№ 26 (20915)

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ ВРЕМЯ ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

МУНИЦИПАЛ САГЪАТ

Миллет проектлени жер-жерледе тындырыугъа энчи эс бёлюннгенди

Къабарты-Малкъарны Башчысы **Казбек Коков** тёрели «муниципал сагъатны» ётдюргенди. Анда муниципалитетлени администрацияларыны таматалары федерал эм республикалы проектлени бардырылыуларыны юсюнден айтхандыла. Ишчи кенгеше КъМР-ни Правительствосуну Председатели **Мусукланы Алий**, аны орунбасары **Марат Хубиев**, КъМР-ни къурулуш эм ЖКХ министри **Алим Бербеков**, КъМР-ни транспорт эм жол мюлк министри **Аслан Дышеков**, республиканы муниципал къурулыуларыны администрацияларыны таматалары къатышхандыла.

КъМР-ни Правительствосуну Председатели Мусукланы Алий билдиргеннге кёре, бюгюнлюкде 84 муниципал контрактха къол салынгланды, миллет проектлени чеклеринде саулай да 171 контрактны къабыл кёрюрге план барды. Муниципалитетлеге регион проектге бла байламлы битеу да бирге 822,8 миллион сомгъа бюджетле аралы трансфертле жетдирилгендиле, «Хар сабийни жетишими» - 29,8 миллион сом, «Жол ыз» - 101 миллион сом, «Маданият турмуш» - 203,8 миллион сом, «Чыгъармачылыкъ адамла» - 800 минг сом, «Таза суу» - 127 миллион сом, «Ырахат шахар болумланы къурау» - 232,2 миллион сом, «Жашаугъа жарамагъан жушау журтланы тохтамай азайтыу тарыуну жалчытыу» - 30 миллион сом. Конкурс документацияны, тийишли муниципал контрактлагъа къол салыуну хазырлау жумушла тамамланадыла, бир ненча объектге ишле башлангандыла.

Казбек Коков маданият бла байламлы миллет проектлени бардырыугъа эс бурдуртханды, ишни тиргизирге кереклисин чертип: 1 сентябрьге битеу ишле тындырылыргъа керекдиле. Республиканы оноучусу муниципалитетлени таматалары бла бир-бир проектге бла байламлы ишлени бардырылыуларын энчи сюзгенди.

Нальчик шахар округну администрациясыны таматасы **Таймураз Ахохов** билдиргеннге кёре, жуукъ заманда республиканы ара шахарыны жол объектлерини ремонтлары башланырыкъды. Сёз жети орамны юсюнденди: Канукоева Шогенцуков проспектден башлап Жюн базаргъа кирген жерге дери, Пионерская Мальбаховадан башлап Калюжныйге дери, Тырныауузская Мальбаховадан башлап Идаровагъа дери, Мостовая Калмыковадан башлап Профсоюзныягъа дери, Будаева Таманской дивизииден башлап Профсоюзныягъа дери, дагъыда Б. Хмельницкий атлы эм Ю. Фучик атлы орамлада. Ишле «Къоркъуусуз эм качествolу автомобиль жолла» миллет проектге кёре бардырыллыкъдыла.

Черек муниципал районну администрациясыны таматасы **Муртазланы Борис** бла Казбек Коков Къашхатауда Ара район больницаны поликлиника бёлюмюнде бардырыллыкъ тынгылы ремонтну сюзгенди, анга 35 миллион сом бёлюннгенди. Поликлиниканы тышына эм ич отоуларына ремонт этилликди, кабинетлени жангы медицина оборудование бла жалчытыр мурат барды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

ПАРЛАМЕНТ

Махтаулу устазны алгъышлагъандыла, саулукъ, игилик тежегендиле

Тиширыуланы халкъла аралы кюнюнде КъМР-ни Парламентини спикери **Татьяна Егорова** эмда аны орунбасарлары **Жанатайланы Салим** бла **Мурат Карданов** педагогиканы ветерраны **Римма Канчукоеваны** жокълагъандыла эмда аны байрам бла алгъышлагъандыла. Аны урунуу стажы 50 жылгъа жетеди. Аладан 33 жылны ол Нарткъалада 1-чи номерли школда ишлегенди. Ол тыш къыраллы тиллеге юйретиу жаны бла къыралда эм иги методиканы авторуду.

Кеси да СССР-ни Баш Советини депутатына сайланнганды, урунуда жетишимлери ючюн къырал саугъалагъа кёп кере тийишли болгъанды. Ол санда «СССР-ни Халкъ устазы», Урунуну Къызыл Байрагъыны ордени, «Къабарты-Малкъарны аллында къыйыны ючюн» орден бла саугъаланнганды. 1986 жылда аны аты «Къабарты-Малкъарны урунуу махтауу» сыйлылыкъны къангасында жазылгъанды.

Татьяна Егорова Римма Канчукоеваны педагогика усталыкъны айныгыуугъа къошуумчулгъуну юсюнден айтханды, сабийлени юйретиуде къыйыны, профессионал билими ючюн ыразылыгъын билдиргенди.

- Сизни атыгъыз кенг белгилиди, тюрлю-тюрлю саугъала бла кёп кере белгиленнгенсиз. Алай устазгъа окъуучуларыны сюймекликлеринден, ыразылыкъларындан уллу саугъа болмаз. Сизге сейир этип тынгылап турлугъунг келеди. Мен кесим да устазма, бу усталыкъ къыйын болгъанын бек иги билеме. Сизни аламат юлгюгюз болгъанды – атагъыз, анагъыз да устазла эдиле. Алай жюрек тартмаса, адам сабийлени окъутургъа келмейди. Парламентни депутатларыны атындан сизни байрам бла алгъышлайма, саулукъ, къарыу, тынчлыкъ, узакъ ёмюр тежейме,-деген спикер.

Римма Канчукоева къонакъла бла шёндюгю педагогиканы болумун сюзгенди, кеси ишлеген кезиую юсюнден айтханды эмда анга эс бурулгъаны ючюн ыразылыгъын билдиргенди. Тюбешиу суратха тюшюу бла бошалгъанды.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИЯ

«Жуууукъ кезиуде Малкъар къырал драма театр кесини мекямына жыйышырыкъды»

Тюнене Правительствону юйюнде КъМР-ни маданият министри **Мухадин Кумахов** озгъан 2020 жылда субъектде миллет проектлени жашауда бардырыу къалай ётгенине эм эсеплле чыгъарыугъа жораланнган пресс-конференция бардыргъанды. Ол белгилегенича, культура сферады жашауна коронавирус кесини тюрлениулерин кийиргенди. Жылны ичинде белгиленнген бир-бир жыйылыуланы, концертлени да быйылгъа кёчюрюрге тюшгенди. Аны бла байламлы артистлеribиз да жангы амаллагъа кёре ишлерге юйреннгендиле.

Алай фестивальла уа ётдюрюлгендиле: «Южная сцена -100» эм «Кабардино-Балкария-100» деген декабрьде бардырылгъанды. Белгилисича, 2020 жыл Эсгериуню эм махтаулукъну жылыча озгъанды, анга жораланып аслам акцияла да къуралгъандыла.

- Кесигиз ангылагъандан, артистлеге къараучу бла тюбешиуден уллу зауукълукъ жокъду. Аны себепли бу проектлени ётдюралгъаныбызгъа бек ыразыма, - деп чертгенди Мухадин Лялушевич. Дагъыда бир ненча жазыучубузу, миллет адабиятларыбызны мурдорларын салгъанладан бирлери Гуртуланы Бертни, Борис Утижевни эсгериу ингирле да къуралгъандыла.

Ызы бла миллет проектлени жашауда бардырыу бла байламлы соруугъа кёчгенди. Ол белгилегеннге кёре, къараучу бла байламлы пунктдан къалгъанла барысы да толтурулгъандыла.

- Аны уа пандемия бла байламлы бир регион да толтуралмагъанды быллыр. Ол себепден РФ-ни Экономиканы айныгыу министерствосуну оноуу бла ол тизме кетерилген эди, - деп билдиргенди ол.

«Культура 2019-2024» деген миллет проектни юсюнден айта, быллыр Къабарты-Малкъарда 8 маданият юйге ремонт этилгенин, экисине реконструкция, Нартан элде жангы маданият юй ишленнгенин эм дагъыда 11 искусстволаны школларына тынгылы ремонт этилгенин белгилеячды.

- Мен бек къууанганма быйылгъы жетишимибизге. Битеу алып айтханда, тап халгъа келтирилген объектлени саны 48 жетгенди. Андан сора да, ючюн школ инструментле эм башха керекле алыргъа 5 миллион сом ахча къоллу болгъандыла. Ала Хасания, Солдатская эм Анзорей эллени искусствола школлардыла, - деп белгилегенди министр. Быйыл да маданият объектлени жангыртыу жаны бла ишле бардыряллыкъдыла. Тизмеде Огъары Малкъарны маданият юйю да барды. Анга тынгылы ремонт этилликди.

Дагъыда Мухадин Лялушевич республикада эсгертмелени тап халгъа келтириу жаны бла жумушлагъа да энчи эс бёлюннгенин чертгенди. Алай бла быллыр 24 объект тап халгъа келтирилгендиле. Быйыл да ол иш андан ары бардыряллыкъды. Аны Къоруулау министерствону «1941-1945 жылладагъы Уллу Ата журт уруша жоюлгъан аскерчилеге орнатылгъан эсгертмелеге реконструкция этиу» деген проектине кёре тамамлайдыла.

Дагъыда министр белгилегеннге кёре, озгъан жыл къыйын болгъан эсе да, бу сферада урунныган бир адам да ишсиз, хакъсыз къалмагъанды. Кёпле энчи стипендияла окъуна аладыла. Бюгюнлюкде аланы саны 696 адам болады. Стипендияны бек аз ёлчеми 1,5 минг сомду. Дагъыда жыл сайын ючюн театр да постановкаларына 500 минг сом грантла аладыла. Жуууукъ кезиуде бюджетчилени, ол санда маданият ишчилени да, окладларына къошуллукъду. «Казбек Валерьевич аллай борч салгъанды. Ол себепден аны толтурмай болмаз», - деген Мухадин Кумахов.

Ызы бла соруу Малкъар театрны мекямыны реконструкциясыны юсюнден болгъанды. Ведомствону башчысы белгилегенича, Къулий Къайсын атлы малкъар къырал драма театр эшиклерин ачаргъа алай кёп заман къалмагъанды. Жуууукъ кезиуде ол кеси мекямына жыйышырыкъды. Бюгюнлюкде аны сценасы, аппаратурасы да жарашдырылыпдыла. Лифт ишлерикди. Къабыргъаларын, полун да жууун, ариу, таза этер кезиу жетип турады.

- Хар шабат кюнню эртгенлигинде анда Правительствону Председатели Мусукланы Алий кенгеш бардырады. Ызы бла объектде ыйыкъны ичинде тамамланнган ишлени тинтиу болады. Сизни да, келип, къошулур онгутъуз барды, - деп чертгенди Мухадин Лялушевич.

Кезиулю соруу а Щукин атлы театр институтха окъургъа кетген малкъарлы къызланы бла жашланы юсюринден болгъанды. Министр белгилегеннге кёре, ала майда ючюн постановка хазырлап келип, аны мында кёргюзтюрюкдюле.

- Жарсыугъа, окъуугъа атланнганладан бир ненчасы кетгенди. Бизни усталыкъда алай болады, - деп чертгенди ол.

«Маданиятны айныгыу» РФ-ни къырал программасыны чеклеринде КъМР-ни къуралыуну 100-жыллыгъына жоралап Адабият музейни мекямын жангыртыу, Къырал концерт залны, Жашил театрны, Прохладный шахарны маданият юйюн, «Спартак» стадионну ремонтлары, асламлы жыйылыуланы бардырылыулары планнга салынгандыла.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Тюбешиу

Владимир Путин волонтёрланы ишлерине бийик багъа бергенди

РФ-ни Президенти **Владимир Путин** «Единая Россияны» волонтёрланы политикагъа къатышдырыу жаны бла предложениялары тюзге санагъанды. Аны юсюнден «Мы вместе» битеуроссей акциягъа къатышханла бла тюбешиуде айтылгъанды.

- Волонтёрла адамланы къайгъыларын биледиле. Ала бизге барыбызгъа да юлгюдюле. Мен, депутатча, власть органлада волонтёрла кёп болургъа кереклиси жанлыма – ала Къырал Думада, законла чыгъарыучу органлада хайырлы ишлерикдиле,-дегенди Томскну думасыны депутаты **Владимир Самокиш**.

Владимир Путин волонтёр къымылдаула тюрлю-тюрлю кёз къарамлары, жыл санлары болгъан адамланы бирикдиргенлерин чертгенди. Ала политикагъа тюшселе, регионлада, къыралда кемчиликлени, жетишмеген затланы тамамлау жаны бла жангы башламчылыкъла эталлыкъдыла.

- Мен предложенияны тюзге санайма, аны юсюнден алгъын да айтханма. Оюмлары, кёз къарамлары башха болгъанлагъа властъха келирге эркинлик берирге тийишлиди. Алай бла уа ачыкъ ушакъны кезиуюнде къыралыбызны алгъа эллирик оюмла тууарыкъдыла. Ол а бек магъаналыды,-дегенди РФ-ни Президенти.

«Единая Россияны» башчысы **Дмитрий Медведев** бу сорууну магъаналылыгъын чертгенди. «Ол саугъа болмагъанын ангыларгъа керекди. Адам политика бла кюреширгe сюе эсе, инсанларыбызны къайгъыруларын биле эсе, аланы ачыкъ сюзерге хазыр эсе, аллайлагъа жол ачылыргъа тийишлиди»,-дегенди партияны башчысы.

«Единая Россияны» Генсоветини таматасы **Андрей Турчак** партия уллу политикагъа келирге сюйгенлеге болушургъа хазыр болгъанын айтханды. Партия пандемияны кезиуюнде къыралда волонтёрланы бирикдиргенди. Бюгюн ала жюз минген да кёндюле. Мен, келерини саулукъларына да къайгъырмай, башхалагъа болушханлагъа артыкъда ыразыма. Алагъа биз ачыкъбыз. Волонтёрланы, жамауат иш бла кюрешгенлени айырыула аллы къол кётюрюулеге къатышыргъа, келерини къарыуларын кёрюрге чакъырабыз,-дегенди Андрей Турчак.

Партияны Прохладныйде жер-жерли бёлюмюню волонтёр арасыны келечиси, женгил атлетикадан олимпиалы резервни спорт школуну тренери **Виктория Родинаны** оюмуна кёре, волонтёрланы политикагъа къатышдырыу иги башламчылыкъды.

- Пандемияны кезиуюнде мен кёп сабийли юйюрлеге, абаданлагъа болушханма. Сабийлеге байрамла да къурагъанма. Алай бла адамланы къайгъырыуларын, изленлерин биле эсе, ол шарт айталлыкъма. Форумда Владимир Путин власть органланы ишлерине волонтёрланы къатышдырыргъа кереклисин тюзге санагъанды. «Единая Россия» уа хар адамгъа да айырыула аллы къол кётюрюулеге къатышып, кесини ючюн сынаргъа онг берген жангыз партияды,-дегенди Виктория Родина.

Владилен ПЕЧОНОВ.

Оператив штаб

Вакцинаны элледе амбулаториялада салдырыргъа онг чыкъгъанды

КъМР-де коронавирусну профилактикасы эм аны жайылыууна къажау регион оператив штабдан белгили этгенлерича, пандемияны аллындан бери республикада вирусдан 21664 адам ауругъанды. Тюнене ол 65 инсаннга жукъгъанды.

Тийишли багъыудан сора 20,35 мингден аслам адам сау болгъандыла (ол санда тюнене – 69 пациент). Бюгюнлюкде медицина болушлукъ 922 адамгъа бериледи. Жарсыугъа, бу къыйын аууруну кётюралмай, 384 пациент ауушханды. Тюнене вирусдан бир адам ёлгенди.

Коронавирус КъМР-де жайылып башлагъандан бери 454,4 мингден аслам тест бардырылгъанды (бир кюннге - 795 тинтиу). Госпитальлада 362 пациент бардыла, аланы арасында тест коронавирус ауруу жукъгъанын ачыкъламагъанла да. Реанимация бёлюмде 42 саусуз турадыла.

Жукъгъанланы саны азайгъаны бла байламлы биогюнлюкде республикада жаланда 4 госпиталь ишлейди. Алада 543 саусузгъа жер барды.

Республикада коронавируса къажау вакцинация андан ары бардырылады. Бюгюнлюкде уколну 10 мингден аслам адам салдырыгъанды. Дарман салдырылгъан 50 жер къуралгъанды, ол санда элледе амбулаториялада да. Врачладан къуралгъан къауумла уа урунуу коллективлеге, организациялагъа барып, дарман саладыла.

Россейде COVID-19 вирус бир кюннге жукъгъанланы саны андан ары азайып барады, аны бла бирге уа ауруудан сау болгъанла кёбейедиле. Тюнене ол 9079 инсанда ачыкъланнганды. Пандемияны аллындан бери къыралда 4,3 миллион адам ауругъандыла. Андан 3,9 миллион адам сау болгъандыла (бир кюннге – 13,3 минг инсан). Аууруну кётюралмай, 90,2 минг адам ауушханды (тюнене - 466 саусуз).

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Жазылыу - 2021

Мындан ары да огъурлу сёз нёгеригизлей къалсын!

Багъалы шуёхла!

Бир-бир окъуучуларыбыз анда-санда «Заманнга» жаланда бир кварталгъа жазылып къалыучудула. Баям, аны да болур кесини магъанасы, сыртау.

Алай эсе да, къайгъырмаз, халны тюзетирге къыйын тюйюлдю. Сиз, почтагъа барып неда корреспонденцияланы ташыучу адамны себепли бла бу магъаналы жумушну 22 мартха дери тындырсагъыз, ана тилибизде чыкъгъан газет эндиги жылны экинчи кварталына да (апрель, май, июнь) юйюгюзге келип, сизни огъурлу сёз нёгеригиз болгъанлай турлукъду.

Жазылыуну ючюн айгъа багъасы – 364 сом 83 капек.

Бизни индексибиз – П 5893

КОНКУРС

Хайырлы проектле, аламат сынаула, сейир экскурсияла

Бу кюнледе Къабарты-Малкъарда битеукъырал «Сириус – 2021» космос конкурсну «Дежурный по планете» деген ахыр кесеги бардырылады. Аны бла байламлы сабий чыгъармачылыкъны «Кюнлю шахар» академиясында республиканы жарыкъландырыу, илму эмда жаш тёлюню ишлери жаны бла министри **Анзор Езаов** эм конкурсну проект офисини башчысы **Антон Рогачёв** бла тюбешиу болгъанды.

Биринчи, жыйылыуну ача, бу конкурсну ахыр кезиу регионда къуралгъаны уллу магъананы тутханын чертгенди. «Эришиу бизде фахмулу сабийлени ачыкълагъан эм аланы айнытыугъа себеплик этген «Антарес» ара 2020 жылны декабринде битеуроссейя конкурсда хорлагъанына хайырындан къуралады.

Республикагъа Россейни башха-башха регионларындан - Москвадан, Санкт-Петербургдан, Астрахань, Ульяновск, Нижегород, Ростов областьладан, Адыгеядан, Башкириядан, Забайкальский эм Хабаровский крайладан - 130 окъуучу келликдиле. Ала «Сириусну» кеслерини субъектлеринде болгъан айырыу кезиулеринде кьытхандыла.

Сабийле эки ыйыкъны ичинде бизде турлукъдула, «Кюнлю шахарда» жашарыкъдыла, проектлерин жарашдырлыкъдыла эм къорууларыкъдыла. Ала бла 40 эксперт ишлеркиле, ала школчуланы энчи программалагъа кёре юйретикдиле, спутниклеге деп жарашдырылгъан оборудование, космос спутникле эм ракетала, зондирование, робототехника, антеннала бла ишлеуню жашырынлыкъларына тюшюндюрлюкдюле.

«Дежурный по планете» проектни чеклеринде сейир сынаула бардырыллыкъдыла. Кьонакълагъа республиканы ариу жерлерине экскурсияла да къуралларыкъдыла, ала бизни жашау-турмуш энчиликлерибиз, маданиятыбыз бла шагъырейленирикдиле, - дегенди министр.

Антон Рогачёв бу программа Россейде ючюнчю кере бардырылгъанын, аны ахыр кезиюн ётдюрюю ючюн конкурсха 39 регион къатышханын, Къабарты-Малкъар а Татарстандан жангыз бир очкоГа кёп алып, бу эркинликни алгъанын билдиргенди. «Жюри КъМР-ни «Кюнлю шахар» академияда бла «Антарес» арада шёндюгюлю инфраструктура, эришиуню ётдюрюрча битеу онгла къуралгъаны ючюн сайлагъанды.

Окъуучуланы айыруу да бек къаты болгъанды: 30 минг школчудан финалгъа жангыз да 130 адам чыкъгъандыла, сменни эм ахшы бошагъанлагъа Роскосмосда ишлерча профильли вузлагъа кирирге себеплик этилликди неда ЕГЭ-ни эсеплерине 10 балл кьошуллукъду. Экспертлени къуллукъларын космос программалагъа юйретген университетлени бла институтланы, космос оборудование чыгъаргъан компанияланы келечилери толтурлукъдула», - дегенди Антон Александрович.

«Сириус – 2021» космос проектни мураты сабийлени технология проектлеге сейирлерин ёсдюрюдю. Аны къурагъанла этген оноугъа кёре, аны хар жылдан жангы регионда ётдюредиле. Ол «Дежурный по планете» инновациялагъа себеплик этген фондну, «Фахму эм жетишимлик» фондну, Илмуланы эм технологияланы Сколковода институтну, «Роскосмос» къырал корпорацияны, Техника маданиятны алчыларыны къымыл-дауларыны болушулукълары бла къуралады.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

БИРЛЕШИУ

Партияны кючюн кёбейтирге алланып

«**Справедливая** Россия» партия башха политика къауумланы мураталрын толтуралгъанды – анга энтта эки федерал политика партия кьошулгъанды: «Россейни патриотлары» эмда «За правду». Алай бла энди партияны толу аты «Справедливая Россия – Патриоты – За правду» социалист политика партия деп алай боллукъду. Кьысхартылып «Справедливая Россия – за правду» деп айтыллыкъды.

Тюрлениуле алгъаракълада болгъандыла. Кьошулгъан партияланы таматалары «Справедливая Россияны» сопредседательлерине сайланнгандыла. Алай бла Къырал Думагъа айырыуланы аллында орбилген партияча атын айтдыргъанды.

Политика биригиуню ахыргъы съездинде башха соруулары арасында юч политика партияны бирикгенлерини манифест къабыл кёрюлгенди. Аны жанлы делегатла барысы да бирча кьол кётюргендиле. Къабарты-Малкъардан анга регион бёлюмню советини башчысы – Парламентде фракцияны таматасы **Владимир Кебеков**, партияны Советини бюросуну секретары – КъМР-ни Парламентини Къурулуш, ЖКХ эм ТЭК жаны бла комитетини таматасы **Руслан Токов** эмда Черек районда жер-жерли бёлюмюню таматасы **Башийланы Якуб** къатышхандыла.

Руслан Токов эм Къырал Думаны депутаты Галина Хованская.

Руслан Токов съездде чыгъарылгъан онооуланы юслериндеи кесини оюмларын айтханды бизге. Алай бла аны акъылына кёре, юч федерал партия бирикгенлери ахшы ишди. «Манифестте – биригиуню мурдоруна – къол салынгганды. Анда уа, экспертле айтханларыча, «тюзлюкню, патриотизмни, тенгликни 12 жоругъу» белгиленнгендиле. Ала уа айырыула аллы программагъа кьошуллукъдула.

Съездде жангы политика блокну къурауну соруулары сюзюлгендиле. «Справедливая Россияны» 15 жылны ичинде парламент сынаууна эмда Патриотланы бла За правду партияны жангы башламчылыкъларын жыйышдырып, тюзлюклю, факъыралыкъгъа, тенгсизликге жер болмагъан жамауатны къураугъа энтта бир атлам этилгенди, дегенди бизни ушакъ нёгерибиз.

Аны апрельни ахырына дери бирикген партия жангы программаны къурап бошаргъа керекди, алай бла уа Къырал Думада, регионлада законла чыгъарыучу органлада мандатланы санын кёбейтирге онг боллукъду. «Программада инсанлырыбызгъа тийишли айлыкъ тёлеу, социал тенгсизликни кетериу жумушлагъа энчи магъана бериледи,-дегенди Руслан Токов. - Бюгюнлюкде уа ишчилени бла топменеджерлени хакъларына башхалыкълары артыкъда уллуду – 26 кереге! Партия аны кьысхартыр жанлыды, алай бла уа ишчилени айлыкъларын кёбейтип (60 процентге), аланы излемлерин къорууларгъа борчлубуз».

Владимир Кебеков партияны башчысыны кьолундан саугъаны алады.

Андан сора да, партия сабийлери болгъан юйюрлени къоруулаугъа энчи эс бурады. Юйде туруп, сабийине къарагъан аналагъа тёлеулени 1,5 жылдан 3 жылгъа дери созаргъа керекди. Школгъа дери билим берген учреждениядa жер болмаса, ата-анагъа компенсация тёленирге тийишлиди – жашау этерге жетерик ахча тенгли бир.

Аналыкъ капиталны хайырланыргъа эркин этилген жумушланы тизмесин кенгертиу жанлыдыла партияны келечилери. Ол санда ахчагъа ата журтлу машиналаны сатып алыргъа, неда сабийге бийик технологиялы медицина болушлукъ берирге. Аны бла бирге уа аналыкъ капиталны ёсдюрюрге тийишлиди.

Энтта бир тезис – хар ким да чырмаусуз хайырланырча медицина къарау. Коронавирус инфекция медицина баш магъаналы социал жумушланы толтургъанын ачыкълагъанды. Партия саулукъ сакълаугъа бёлюнгген ахчаны къыралны ВВП-сыны 7 проценти тенгли болугъра кереклисин чертеди.

Россейде билим берияню качествосуна да эс бурулады. Бюгюнлюкде бу сферагъа ВВП-ны 3,5-4 проценти къоратылады. Алай партияны келечилерини акъылларында кёре, бийик эм орта профессионал билим бериу хакъсыз болугъра керекди. Бу жумушлагъа бюджетни 7 проценти бёлюнюрге тийишлиди.

Ушакъны ахырында Руслан Токов партияны оноучулары аны КъМР-де бёлюмюню ишине ыразы болгъанларын белгилегенди. Анга башчылыкны Владимир Кебеков этгенли тамамланнган жумушла кёбейгендиле, низам игиленнгенди.

Аны эсге алып, бёлюмню келечилери партияны оноучу къуллукъларына салынадыла. Шёндю Владимир Кебеков бирикген партияны баш Советини келечисине сайланнганды. Ол партияны баш саугъасына да тийишли кёрюлгенди – «Справедливая Россияны» Сыйлы белгисине. Партия къуралгъанлы бери уа ол жаланда бел адамгъа берилгенди, ол санда генерал **Владимир Шуралёвха**, **Галина Хованскаягъа**, **Елена Драпекогъа**.

Шу ПАГОВ.

ганизация кючлю болгъанды. Ол кеси жанлыланы, айырыучуланы санын кёбейтгени бла бирге, алгъа эльтирик атламланы тергей

Кенгеш

Социал программалагъа – аслам эс

Кёп болмай Чегем муниципал районну администрациясыны башчысы Юра Борсов бардырып кенгеш болгъанды. Ол Къабарты-Малкъарны Башчысы толтуррагъа буюргъан соруулагъа, ол санда миллет проектле бла къырал программалагъа жораланнганды. Анга управлениялары, службаланы, эллени таматалары эм башха жууаплы инстанцияланы келечилери да къатышхандыла. Аны юсюнден бизге жер-жерли администрацияны пресс-службасындан билдиргендиле.

Быйыл «Тынчлыкълы шахар болумланы къурау» федерал проектге кёре районда жети кёп фатарлы юйню арбазы эм жамауат аслам хайырланнган тёрт жер тапландырыллыкъды. Андан сора да, бир къауум социал магъаналы объект ишленирикди.

Быйыл миллет проектлегени бардырылыуларына Чегем шахардан сора да, Яникой, Лячинкъая, Звёздный эм Нартан элле да къатышырыкъдыла. Саулай алып айтханда, тийишли ишлеге 20 миллион сом чакълы къоратыллыкъды. Бюгюнлюкде подряд организацияла айырылгъандыла, ишлени башларгъа кюн жылыуланы сакълайдыла.

Районда таза суу бла жалчытыу да уллу проблемаладан бири болгъанлай къалады. Тюбешиуде аны баш сылтауларындан бири системаны иги кесеги тозургъаны бла байламлы болгъанын билдиргендиле. Ол себепден жууукъ заманда Чегемни водоканалы 14 километр чакълы жерде эски быргъыланы алышып тебирерикди. Анга ахча жер-жерли бюджетден берилликди. Аны бла бирге «Таза суу» федерал проектни чеклеринде да 12 километр тенгли бирде быргъыланы, таза суу бла жалчытхан объектлени жангыртырыкъдыла эм ала электрокюч бла сылтаусуз жалчытылыныырча мадар этилликди.

Жыйылыуда элледе санитар болумгъа да къаралгъанды. Ол санда эркинликсиз кир-кипчик тёгюлген жерлени къадалып къурутургъа буюрулгъанды. Арбазладан чыгъарылгъан багуш заманында ташылырча онг къуралыргъа кереги да айтылгъанды. Жууукъ заманда череклени жагъаларын эм малла отлагъан жерлени да къалгъан-къулгъанладан тазаларгъа тийишлиси эсгертилгенди. Ахырында анга жоралап 27 мартда районда уллу субботник ётдюрюрге келишгендиле.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

Документле

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентинде Жаш тёлю палатаны къауумуна тюрлениуле кийириуню юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентинде Жаш тёлю палатаны юсюнден Положениягъа тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди**:

1. Кьошакъ сайлауланы эсеплерине кёре, Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентинде Жаш тёлю палатаны къауумуна жер-жерли жамауат организацияланы, муниципал районну, шахар округну жер-жерли самоуправление органында жаш тёлю политика сферада коллегия кенгеш органларыны келечилерин представительстволукъну жорукъларына тийишлиликде кийирирге:

БАВАШ Валерия Владимировнаны – Прохладна шахар округну жаш тёлю ассоциациясы

МОРОЗОВА Дарья Анатольевнаны – Прохладна муниципал районну жер-жерли администрациясында жаш тёлю администрация

ПУРТОВА Юлия Сергеевнаны – Май муниципал районну жер-жерли администрациясында жаш тёлю жамауат совет

ХОСТОВ Темирлан Мухадиновични – Урван муниципал районну жер-жерли администрациясыны таматасында жаш тёлю совет.

2. Бу бегим аны къабыл кёрген кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели Т. ЕГОРОВА
Нальчик шахар, 2021 жыл 25 февраль, №287-П-П

Россей Федерацияны Юстиция министерствосуну
Къабарты-Малкъар Республикада Управлениясыны
2020 жылда иши бла байламлы информацияны юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

БЕГИМИ

Россей Федерацияны Юстиция министерствосуну Къабарты-Малкъар Республикада Управлениясыны начальниги **Ж.А. Кьужон улуну** Россей Федерацияны Юстиция министерствосуну Къабарты-Малкъар Республикада Управлениясыны 2020 жылда иши бла байламлы информацияны къарап, Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди**:

Россей Федерациянын Юстиция министерствосуну Къабарты-Малкъар Республикада Управлениясыны начальнигини Россей Федерациянын Юстиция министерствосуну Къабарты-Малкъар Республикада Управлениясыны 2020 жылда иши бла байламлы информациясын эсге алырга.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти Председатели Т. ЕГОРОВА
Нальчик шахар, 2021 жыл 25 февраль, №289-П-П

Эл мюлк

Сютню производсу ёсгенди

Шимал Кавказстатны быйыл биринчи февральгъа чыгъарылгъан эсеплерине кёре, Къабарты-Малкъарны мюлклерини барысында да 274,5 минг тууар саналады. Ол былтыр бла тенглешдиргенде, 102,3 процентге кёпдю. Ийнеклени саны 3,6 процентге ёсюп, 138 минг башха жетдирилгени уа бёлюмге бютюн уллу жетишимди. Кьойла бла эчкиледен да 401 минг барды, неда былтырдан эсе 2,9 процентге аслам. Юй кьанатлыланы саны да 3,9 миллионнга жууукъ тергеледи, ол да озгъан жылдан 5,4 процентге артыкъды.

Бюгюнлюкде муниципалитетледе малланы жайлыкъларгъа ашырыргъа хазырланып башлагъандыла, аны бла байламлы тийишли жумушла тамамланадыла – дарманла салынадыла, инфраструктура да игилендирилирча мадар этиледи.

Быйыл саулай алып айтханда, 27,9 минг тонна сют саулгъанды, неда былтыр бу заман тенглешдиргенде, 3,5 процентге кёбюрек. Анга кёре мюлкледе ийнеклени хар бири жылгъа 580 литр сют бергенлери ачыкъланады, неда былтырдан эсе 67 литрге артыкъ.

Жерчилик

Тюшген къарны кёплюгю аграрчылагъа болушурукъду

Быйыл Къабарты-Малкъарда сабанлыкълагъа саулай 281,8 минг гектар жер хайырланыллыкъды, ол толусунлай былтыры кёрюмдюлерине келишеди. КъМР-ни Эл мюлк министерствосуну пресс-службасындан билдиргенлерича, андан 54,7 минг гектар - кюзлюк эм 227,1 минг гектар да жазлыкъ сабанлыкълагъа бёлюнгенди.

Алгъаракълада Россельхоз араны специалистлери эм районлада агропромышленный комплекс жаны бла байламлы управлениялары келечилери бирге кюзлюкледе битимлени болумларын тинтирча мониторинг бардыргъандыла. Анга кёре асламысында ёсюмле бир тюрлю хата жетмей иги айныгъанлары ачыкъланганды. Февральда иги кесек къар тюшгени уа алагъа бютюнда себеплик этериги - жерге кереклиси тенгли бир суу сингериги эм суукъладан да къорууларыгъы - чертилгенди.

Бюгюнлюкде битимле иги ёсерча кюзлюкленн 3 минг гектар чакълы биринде семиртгичле чачып бошай турадыла. Аны бла бирге аграрчыла жаз башы кезиулю ишлеге да тири хазырланадыла, ол санда техникаларын, оборудованияларын да жарашдырадыла. Мюклени асламысы ГОСТ-ха келишген урлукъ бла жюз процентге жалчытылынгнгандыла. Аграрчыла минерал семиртгичлени, къурт-къумурсхадан эм тюрлю-тюрлю ауруулардан сакълагъан дарманланы да эркин табарча онг къуралгъанды.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Оноу

Бизнесге – учуз кредитле

Бу айны тогъузунчусундан башлап бизнесге эмда социальный сферада къармашхан коммерциялы болмагъан организацияларгъа (НКО) банкла учуз кредитле берип тебирегендиле. РФ-ни Правительствосу аны бла байламлы программаны къабыл этгенди.

Федерал налог службаны (ФНС) КъМР-де Управлениясында айтханларына кёре, бу программагъа пандемия ючюн ишлери осалына кетген, кеслери да энтта да иги къайтышмагъан бёлюмледе (культура, туризм, спорт, аш-азыкъ хазырлау...) къармашхан гитчe эмда уллу компанияла къатышыргъа боллукъдула. Кредитни ёлчеми алада урунгнганланы санына кёре тергелликди. Эм уллусу – 500 миллион сом - берилирге боллукъду. Баш излем а бирди – ахчаны алгъан, кредит келишимни кезиюнде ишчи жерлерини 90 процентин сакъларгъа борчлуду.

Кредитни быйыл 9 мартдан 1 июльгъа дери жарашдырыргъа боллукъду. Аны ставкасы юч процентди, кеси да бир жылгъа берилликди. Болушлукъ излеген компаниялагъа къыралны атындан «ВЭБ.РФ» корпорация поручительство этерикди.

Биринчи жарым жылны ичинде компаниягъа кредитни эмда аны процентлерин тёлемезге эркинлик бериледи. Къалгъан кезиуде уа аланы талай юлюшге бёлюп жабаргъа боллукъду.

Кредитни энчи халда алыргъа излеген компанияла, НКО-ла эмда энчи предпринимательле ФНС-ни цифралы платформасыны кьошулгъан банклагъа барыргъа керекдиле.

Эсге сала айтсакъ, бизнесни эмда социальный сферада къармашхан коммерциялы болмагъан организацияланы бу платформаны мурдорунда учуз кредитле бла онгдуруу программа быйлтыр жаз башында бардырылып тебирегенди. Финанс учреждениягъа къырал реестрледен информация талай минутну ичинде жетеди. Анда заявка бергенни юсюнден тынгылы жазылады: ненча ишчиси болгъаны, къайсы сферада урунгнганы эм башха шартла. Аны хайырындан банкла заявлениялары кьошакъ документле излемей сюзедиле, ишлерин да терк этедиле. Сейирлери болгъанлагъа ФНС-ни **(https://www.nalog.ru/rn77/about_fts/interaction_other/digital_platform_fns/)** сайтында аны бла байламлы толу информация барды.

УЛБАШЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

Жамауат эм дин

- Хазратали хажи, Муслийманланы дин управлениясына 30 жыл толады. Бу кезиуню юсюнден къысха айтсагъыз эди.

- Къыралда перестройкадан сора башланнган тюрлениуле бла бирге динни жюрютюрге эркинлик да берилгенди. Адамла атеизмни кезиуюнде жюреклеринде ийманны букъдурургъа, кеслерини дин изленлерин кёргюзтмезге юйреннгендиле. Алай сонет къырал чачылгъаны бла уа биз исламгъа къайтханбыз.

Дин биригиуню къуру жерде къурагъра тюшгенди дерчады. СССР-де жаланда дыла, ала битеу жамаатха уллу бушуу, къыйынлыкъ болгъандыла. Анас хажи Пшихачев ёлтюрюлгенден сора кезиуден алгъа бардырылгъан съездде ДУМ-ну башчысына мен сайланнганма.

- Муфтий болгъан къыйынмыды?

- Ол къыйын, аны бла бирге уа артыкъда жууаплы ишди. Бек алгъа Аллахуталаны аллында. Хар муслийман да кеси, юйюрю ючюн да бизни Жаратханны аллында жууаплы болгъанныы юсюнден хадиследе да кёп айтылады.

Сегиз сагъатны ишлеп, адам урунуу жерин тазалап, бир ненча кере къайтаргъанды.

Къыралда диннге кёз къарам тюрленнгенди. Оночуула ийманны адамладан айыырыгъа жарамагъанын англагъандыла. Путин муслийманла тышындан келмегенлерин, биз Россейни инсанлары болгъаныбызны, башха динлени келечилери бла тенг эркинликле жюрютюнбизни кёп кере айтханды.

Къырал а динден угъай, дин организацияладан айрылыды. Ийман адамланы жюреклеринде, анга чекле салыргъа къыйынды. Исламны бла къыралны араларында шёндюгю болум хайырлыды дерге боллукъду. Биз жамаат тынчлыкъны сакълауда бир ишни тамамлайбыз. Исламны муслийманланы къуруда дин къарындашлары бла жашаргъа чакъырмайды.

Шагъатха Мухаммад файгъамбарны, Аллахны саламы анга болсун, юлгюге келтирирге сюеме. Бирле аны сёзлерин тергеп англаган, мекгитде олтуруп, мындан чыгъарыкъ тюйюлбюз, намаз кылып, ораза тутуп, Аллахуталагъа баш уруп турлукъбуз, дегендиле. Аланы юсленирден Мухаммад файгъамбар билгенде, аланы мекгитден таякъла бла къыстагъыз, аланы кереклерине, юйюрлерине ким къарарыкъды, аш-суу ким хазырларыкъды, деп ачыуланнганды.

Аны магъанасы - муслийманла кеслерин жамаатдан айыыргъа эркин тюйюлдюе. Бизни къыралны инсанларынылча эркинликлерибиз, аны бла бирге уа борчларыбыз да бардыла. Аны уаасларибызда, тюрлю-тюрлю конференциялада, жыйылылада дайым да англыатабыз.

- Жарсыугъа, информация кенг жайылгъан шёндюгю заманда тёрелерибиз, адет-къылыкъ, юйюрню магъанасы тас болуп барадыла. Бу болумну тюрлендирирге онг бармыды?

- Запад къыралладан келген культура жамаатны бек бузгъанды. Школла сабийлени юйретмейдиле, жаланда билим бериу бла чекленедиле. Ата-анала уа юйюрню кечиндирир ючюн ишлерге керекдиле. Аланы сабийлерине заманлары аз къалады.

Быллай болумда уа ёсюп келген тёлюню тюз ниетлеге жаланда дин юйретталлыкъды. Ийманы болгъан адам ушагъысыз затла этерик тюйюлдю, ол ариу къылыкъны кёргюзтюрге, башхалагъа болушургъа, ахшылыкъланы жаяргъа итинирикди.

Дин – жашауну мурдоруду. Къуран, сюннет бир заманда да адылыныкъ, тюрленирик тюйюлдюе. Исламны Аллахутала бизге эм иги, аламат, ахырына жетдириген диннича бергенди. Анда адам туугъан кезиуден башлап, къабыр ташха жетгинчи къалай жашаргъа, кесин къалай жюрютюрге кереклиси толусунлай жазылыпды. Бизни Жаратханнга сюймеклик, аны келечиси Мухаммад файгъамбаргъа, Аллахны саламы анга болсун, ушагъа кюрешиу муслийманны тазалыкъгъа, ачыкъ кёллюлюкге чакъырадыла.

- ДУМ-гъа 30 жыл толгъаны бла байламлы муслийманлагъа къаллай алгъыш этерге сюесиз?

- Адамла исламгъа къайтырларын, Аллахутала жюреклеригъни ийманнга ачарын тилейме. Мухаммад файгъамбар хадисде адамны кёкюрегинде бир эт кесек барды, дегенди. Ол тап ишлесе, адамны битеу саналары да зарансыздыла. Алай ол ауруса, хар неси да къыйнайды.

Хадисде сёз жюркни юсюнден барады. Адам аны бла сюеди, сезеди, англыайды. Дин адамны мыйыны жаланда жюргеги таза болса жетеркди. Аны себепли муслийманлагъа тазалыкъны, ачыкъ кёллюлюкню тежейме.

Къыйма жууукълашса, аны уллу белгилери ачыкъ этилликдиле, ала адам уллу юйренмеген затла боллукъдула. Сёз ючюн, Кюн бла шёндю юйренннгена угъай, кюнбатыш жанындан атарыкъды. Дагъыда ол сагъатны, кюнню къаллай белгилери болгъанларын аль-Азхар ислам университети бошагъан, «Ислам в Евразии» газетни баш редактору **Аккайланы Хасим** ангылатады:

- Къыйма жууукълашханны белгилери бири бири бирге кюнлеринде къаллай келликлери белгисизди. Алай бек биринчиси болгъанлай, къалгъанлары къысха заманны ичинде кёпге созулмай жетеркидиле. Минчакъ юзюлгенде, аны кесеклери чачылгъанча.

Къыйманы уллу белгилеринден бири ачыкъ этилгенлей, Аллахутала тобагъа къайтыуну эшиклерин жабарыкъды. Бир Аллахха ийнаныргъа, баш урургъа излегенлеге да къабакъна жабыллыкъдыла. Аны юсюнден Сыйлы Къуранда былай айтылады: «**Ала мёлекле, сени Жаратхан келирлеринден неда Аллахны белгилеринден башха затланымы сакъларгъа? Аллахуталаны белгилеринден бирлери ачыкъ этилгенде сора, ийман жюрекге хайыр келтирлик тюйюлдю, ол ары дери ийнанмагъан эсе неда ийманыны хайырындан ахшылыкъла алмагъан эсе. Былай айт: «Сакъларгъыз, биз да сакъларыкъбыз»** (6:158).

Мухаммад файгъамбарны, Аллахны саламы анга болсун, былай хадиси барды: «**Къыйма Кюн кюнбатыш жанындан атып башлагъынчы келлик тюйюлдю. Алай кюн кюнбатышдан чыкъса, адамла, аны кёрюп, Аллахуталагъа ийнанып башларыкъдыла. Алай адамгъа ийманы болушмазлыкъ заман боллукъду, ол алгъын ийнанмагъан эсе**».

Башха хадисде уа былай айтылады: «**Кюн кюнбатыш жанындан атхынчыгъа дери адам гюнахлары кечилирлерин тилеген эсе, Аллахутала аланы кечерикди**» (Бухари. Муслим).

Къыйма кюнню башха уллу белгилерини юсленирден айтсакъ да тюз боллукъду. Кюн кюнбатыш жанындан атып башлагъаны бла бирге Даббатуль-ард деген сейир жаныуар чыгъарыкъды. Абу Даудну жыйымдыгъында быллай хадис барды: «**Ол Сагъатны (Къыйманы) эм уллу белгилеринден бирлери кюн кюнбатыш жанындан атханы эмда Даббатуль-ард жаныуар чыкъгъаныдыла. Аладан биринчиси болгъанлай, экинчиси даызындан жетерикди**».

Алимлени бу эки белгиден биринчи кьайсы кёрюнюрюгюню юсюнден оюмлары башха-башхадыла. Кьалай-алай болса да, ала бир бири ызындан къысха заманны ичинде боллукъдула.

Алай бла кюнлени биринде адамла эртеннликде уянсала, кюнню кёрлюк тюйюлдюне. Тёгерек къаранги боллукъду, ол 2-3 кюнгге созуллукъду. Ызы бла уа кюн кюнбатыш жанындан атарыкъды. Жылны ичинде кюн ма ол халда чыгъын турлукъду. Ол заманы биринчи кюню бир жылча созуллукъду. Экинчиси – айгъа, ючюнчюсю – ыйыкъгъа, къалгъанлары уа шёндюгю кюнгге тенг боллукъдула.

Кюн кюнбатыш жанындан атханда сора жерден бир зат чыгъарыкъды, анга файгъамбар дерикдиле - «Даббатуль-ард». Сыйлы Къуранда былай айтылады: «**Алагъа сёз айтылгъанлай, биз алагъа жерден жаныуарны чыгъарлыкъбыз, ол адамла бизни белгилерибизге ийнанмагъанларын билдирликди**» (27:82).

Ол жаныуар адамча сёлеширидкди. Жер башында хар ким да, къаллай узакълыкъда болгъанына да къарамай, аны ауазын эшитиридкди. Алий сахаба жаныуарны былай ачыкъгъанды: «Аны кьанат тюклери, туякълары, сакъалы боллукъдула, алай къуйругъу уа жокъду».

Бир-бир алимле айтханларыча, жаныуарны узунлугу 30 мертге жетеркди. Даббатуль-ардны тюрлю-тюрлю жаныуарлагъа ушатадыла, Мухаммад файгъамбарны, Аллахны саламы анга болсун, хадисинде былай айтылады: «**Даббатуль-ардны Сулейман файгъамбарны жюзюгю эм Мусса файгъамбарны (Аллах алагъа ыразы болсун) гулоч таягъы боллукъдула. Ол гулоч таякъ бла муминлени (ийманы болгъанланы) бетлерин жарытырыкъды, жюзюгю бла уа кяфырланы бурунларына белги саллыкъды. Ол кезиуде адамла муминлени бла кяфырланы айырлыкъдыла эмда бир бирлерине: «О мумин» неда «О кяфыр» деп сёлеширикдиле**» (Тирмизи).

Къуранда бла сюннетде къыйманы аллында кёкден къалын, тунчукъдургъан тютюн тюшеркди, ол адамланы чёргеркди, деп билдиридиле. Къуранда аны юсюнден былай айтылады: «**Кёкден чууакъ тютюн тюшерик кюнню сакъларгъыз. Ол адамланы чёргеркди. Ол а азап боллукъду**» (10:10-11). Тютюн жюреклеринде ийманлары болгъанлагъа тиерик тойюлдю, алай кяфырны башына уа отча тюшеркди.

Жер къарангылыкъгъа батарыкъды. Адамла бек къыйналып, быллай тилекле этерикдиле: «Аллахыбыз! Бизни бу къыйынлыкъладан къутхар, биз ийнанганбыз» (10:12). Аллахутала жаланда ийманлары болгъанланы тилеклерине жууапларкъды.

Къыйманы уллу белгилеринден бири - **Даджаль (Антихрист)** чыгъарыгъы бла байламлыды. Мухаммад файгъамбар аны юсюнден былай айтханды: «**Кертиди, адам улу быллай ачы сынаугъа Аллахутала Адамны жаратхан кюнден башлап, Масих ад-даджаль келген кезиуге дери бир заманда да тюшмегенди. Аллахутала жерге ийген келечилери барысы да Даджаль келлигини юсюнден айтып, билдирипт тургъандыла.**

Мен Аллахуталаны ахыргъы келечисиме, сиз а аны ахыргъы халкъысыз, жамаатысыз. Антихрист сизни арагъыздан (сизни заманыгъызда) чыгъарыгъы хакъды. Ол мен сау къадарда келсе, хар муслийманны да жакъчысы болурма. Алай менден сора кезиуде кёрюнсе уа, хар муслийман да кесини жакъчысыды...»

Аллахуталаны эркинлиги бла Даджаль сейир затла этерикди. Алай бла ол ийманлары болгъан кёпленни кесини жанына бурлукъду. Муслийманланы асламы да аны ызындан барлыкъдыла, жамаатны жаланда бир аз кесеги къаллыкъды анга ийнанмай.

Бу сынау адам улугъа артыкъда къыйын заманда берилликди. Даджаль адамланы кеси жанына къалай бурлугъуну, аны ким хорларыгъынны юсленирден «Заманны» дин бетини келир номерингде андан ары айтырбыз.

Редакцияны къонагъы

«Хар муслийманны жюрегине жол табаргъа, ийнаныулу сёлеширге кюрешебиз»

Къабарты-Малкъарны Муслийманларыны дин управлениясы къуралгъанлы 30 жыл толгъанды. Жууукъ кюнледе бу дин биригиуню кезиулю 8-чи отчёт-айыруу съезди бардыриллыкъды. Аны аллында биз Управленияны башчысы Хазратали Дзасежев бла тюбешип, ол муфтиятха таматалыкъ этген кезиуде тамамланнган жумушланы, республикада ислам динни жайылыууну тарыхыны, власть органла, жамаат бла къаллай байламлыкъла къуралгъанларыны юслеринден ушакъ бардыргъанбыз.

тёрт ДУМ болгъанды, ол санда бири Шимал Кавказда. Ол Дагъыстанда Махачкъалада орналгъанды. Анга таматалыкъны бизни жерлешибиз **Гекккиланы Махмут** этгени бла ёхтемлеригге эркинбиз.

СССР бузулгъаны бла Кавказча уллу регионда бир дин ара азлыкъ этгени ачыкъланнганды. Аны бла бирге билимли кадрла жетишмегенине тюшюннгенбиз. Республикада ислам дин билимге жолну **Чочайланы Шарабуттин** бла **Шафиг Пшихачев** ачхандыла десем, жангыллыкъ тюйюлме. Ала 1987 жылда ислам вузну бошап, республикагъа къайтхандыла. Биринчи къадиятны къурагъра башламчылыкъны да ала этгендиле.

1989 жылда къадиятны жыйылыуунда КъМР-ни Муслийманларыны дин управлениясын къурауну юсюнден оноу этилгенди. Бираздан республиканы муслийманларыны 1-чи съезди бардырылгъанды, анда организацияны Уставы къабыл кёрюлгенди. Аны делегатларыны кёбюсю къол кётюрюп, республиканы биринчи муфтийине Чочайланы Шарабуттинни тийишли кёргендиле.

Бу иш мен шёндю айтханча тынч этилмегенди. Шарабуттин Юсуповичге бла Шафиг Ауесовичге, ала жаш адамла болгъанына да къарамай, къыйын, жууаплы ишни толтурургъа тюшгенди. Бу кезиуде дин система къуралгъанды дерге да боллукъду – жангы организация хар районнга, хар элге, хар муслийманнга жетерге керек эди. Бу ишде уа алагъа райис-ийамала бла ийламла уллу себеплик этгендиле.

Муслийманланы 2-чи съезданде муфтийге Шафиг хажи Пшихачев айырылгъанды. Ол организациягъа 12 жылны таматалыкъ этгенди. Алай Москвада башха ишге кёчгени бла байламлы муфтийни къуллугъундан кетгенди.

Аны ызындан ДУМ-ну башчысына **Анас Пшихачев** сайланнган эди. Аллах аны гюнахларын кечсин, Анас хажи ёлтюрюлгенли он жылдан да кёп озгъанды, алай аны юсюнден кёлюм толуп шёндю да айталмайма. Ол ДУМ-гъа республикагъа къыйын кезиуде таматалыкъ этгенди. Бирле ислам дин бла башларын жулуп, кеслерини аманлыкъчы ишлерин бардыргъан кезиу эди ол.

Бузукъчула адамланы жюреклеринде Аллахуталагъа ийманны тазалыгъын хайырланып, дин къарындашланы бир бирге юсгюрюп, сауутла бла орамгъа чыгъаргъа чакъыргъандыла. 2005 жылда октябрьде болгъан ишле бюгюн да унутулмагъанчыракъны ёчюлтюп, кабинетинден чыкъса, кюнню узунуна кюрешген жумушланы унутып кёюды, солугъан этеди. Муфтийде алай болмайды. Бу къуллукъда ыйыкъгъа жети кюнню, кюннге 24 сагъатны къаласа, аны бир такъыйыкъагъа да унутургъа эркин тюйюлсе.

Хар сёзюнгю, атламынгы, ишингги да терен сагъышлап этергге борчлуса. Жангылычдан Аллах сакъласын. Къыяма кюн хар бирибиз да бу дунияда этген ишлерибиз ючюн бизни Жаратханны аллында жууап тутарыкъбыз. Мухаммад файгъамбарны, Аллахны саламы анга болсун, быллай хадиси барды: «Ол кюн, олсагъат алай къоркъуулу боллукъду, ата-анала сабийлерин унутурукъдула, сабийле уа кеслерине кечмеклик табар ючюн ата-аналарын сатарыкъдыла».

Мен бу хадиси эсиме тюшюрсем, жюрегим бек кьыйналады. Сагъыш бир этгиз, бек жууукъ адамла бир бирлерин сатарыкъдыла. Муфтий а муслийман жамаат ючюн жууап тутарыкъды. Аны себепли хар ишими да кьыяманы кьыйынлыгъын англыап тамамларгъа кюрешеме.

ДУМ-да онауланы бирге келишип чыгъарабыз, битеу сороуула да Улемлени советинде сюзюледиле, анга уа ислам динде, шериатда билимлери терен адамла керекдиле. Онаула Сыйлы Къураннга, шериатха, сюннетге таянып чыгъарыладыла.

- 30 жыл, тарыхха къарап айтханда, къысха заманды. Алай адамны жашау бла ёнчелегенде уа, аз тюйюлдю. Бу кезиуде ДУМ муслийманланы ышанылулукъларына тийишли болалгъанмыды?

- Мени аллымда управлениягъа башчылыкъ этгенле ол алай болур ючюн уллу кьыйын салгъандыла. Бюгюнлюкде бизни организация муслийманланы бирикдиргенди, кеслери алларгына ишлеген дин биригиуле, жамаатла жокъдула. Къуралгъан система кемчиликсиз ишлейди дерчады.

Бизни хар кимге да ачыкъбыз. Къуранны, шериатны, сюннетни мурдорунда жуаплa берирге, ангылатыула этерге, болушургъа хазырбыз.

Алай бизни хар ким да сюеди десем, ётюрюк айтырыкъма. Жаш адамла рыбызны тюз жолдан тайдырыргъа кюрешгенле бузукъчу ишлерин бюгюн да тохтатмагъандыла. Алахутала бизни аллыбызда цивилизацияланы къурагъанды, ызыбыздан тёлюе да келликдиле.

Алай дуния башында къол ызы бирча болгъан бир адам да жокъду. Аны айтханым, бир ненча кере къайтаргъанды.

Къыралда диннге кёз къарам тюрленнгенди. Оночуула ийманны адамладан айыыргъа жарамагъанын англагъандыла. Путин муслийманла тышындан келмегенлерин, биз Россейни инсанлары болгъаныбызны, башха динлени келечилери бла тенг эркинликле жюрютюнбизни кёп кере айтханды.

Къырал а динден угъай, дин организацияладан айрылыды. Ийман адамланы жюреклеринде, анга чекле салыргъа къыйынды. Исламны бла къыралны араларында шёндюгю болум хайырлыды дерге боллукъду. Биз жамаат тынчлыкъны сакълауда бир ишни тамамлайбыз. Исламны муслийманланы къуруда дин къарындашлары бла жашаргъа чакъырмайды.

Шагъатха Мухаммад файгъамбарны, Аллахны саламы анга болсун, юлгюге келтирирге сюеме. Бирле аны сёзлерин тергеп англаган, мекгитде олтуруп, мындан чыгъарыкъ тюйюлбюз, намаз кылып, ораза тутуп, Аллахуталагъа баш уруп турлукъбуз, дегендиле. Аланы юслеринден Мухаммад файгъамбар билгенде, аланы мекгитден таякъла бла къыстагъыз, аланы кереклерине, юйюрлерине ким къарарыкъды, аш-суу ким хазырларыкъды, деп ачыуланнганды.

Аны магъанасы - муслийманла кеслерин жамаатдан айыыргъа эркин тюйюлдюе. Бизни къыралны инсанларынылча эркинликлерибиз, аны бла бирге уа борчларыбыз да бардыла. Аны уаасларибызда, тюрлю-тюрлю конференциялада, жыйылылада дайым да англыатабыз.

- Жарсыугъа, информация кенг жайылгъан шёндюгю заманда тёрелерибиз, адет-къылыкъ, юйюрню магъанасы тас болуп барадыла. Бу болумну тюрлендирирге онг бармыды?

- Запад къыралладан келген культура жамаатны бек бузгъанды. Школла сабийлени юйретмейдиле, жаланда билим бериу бла чекленедиле. Ата-анала уа юйюрню кечиндирир ючюн ишлерге керекдиле. Аланы сабийлерине заманлары аз къалады.

Быллай болумда уа ёсюп келген тёлюню тюз ниетлеге жаланда дин юйретталлыкъды. Ийманы болгъан адам ушагъысыз затла этерик тюйюлдю, ол ариу къылыкъны кёргюзтюрге, башхалагъа болушургъа, ахшылыкъланы жаяргъа итинирикди.

Дин – жашауну мурдоруду. Къуран, сюннет бир заманда да ашылынырыкъ, тюрленирик тюйюлдюе. Исламны Аллахутала бизге эм иги, аламат, ахырына жетдиригенди диннича бергенди. Анда адам туугъан кезиуден башлап, къабыр ташха жетгинчи къалай жашаргъа, кесин къалай жюрютюрге кереклиси толусунлай жазылыпды. Бизни Жаратханнга сюймеклик, аны келечиси Мухаммад файгъамбаргъа, Аллахны саламы анга болсун, ушагъа кюрешиу муслийманны тазалыкъгъа, ачыкъ кёллюлюкге чакъырадыла.

- ДУМ-гъа 30 жыл толгъаны бла байламлы муслийманлагъа къаллай алгъыш этерге сюесиз?

- Адамла исламгъа къайтырларын, Аллахутала жюреклеригъни ийманнга ачарын тилейме. Мухаммад файгъамбар хадисде адамны кёкюрегинде бир эт кесек барды, дегенди. Ол тап ишлесе, адамны битеу саналары да зарансыздыла. Алай ол ауруса, хар неси да къыйнайды.

Хадисде сёз жюркни юсюнден барады. Адам аны бла сюеди, сезеди, англыайды. Дин адамны мыйыны жаланда жюргеги таза болса жетеркди. Аны себепли муслийманлагъа тазалыкъны, ачыкъ кёллюлюкню тежейме.

Жулдузлагъа къарап, адам башханы жашауун, эрге къачан чыгъарыгъын, къаллай бир сабийни боллугъун, алача башха затларын билаллыкъ тюйюлдю. Ол алдагъан этеди.

Мухаммат файгъамбар, Аллахны саламы анга болсун, айтханды: «**Ким жипни тюйюмчек этип, анга тюкюрген эсе, ол хыйны этди. Хыйнычылыкъ - ширкди**» (Тирмиди). Тюйюмчек этип, юсюне тюкюрюю, юфгюрюю – хыйныды. Аллайны кёрген эсегиз, андан кери туругъуз, ол сизге хайр келтирмез.

Дууа жазама деп, адамланы алдан ашыргъанларын а билмеймисиз? Эй, муслийлла, сагъыш этигиз! Хыйныны юйюнгде бир зат барды, ол къыйнайды, аманлыкъла андан башлангъандыла деп алдайды. Сора кеси къойгъанны тапханча этип, махтау алады, энтна аны бу юйге келирге жол ачады. Алдау бла ол файда къоллу болады.

Хыйны салып, адам башхаланы сюймезча неда къылыкъсыз сюерча, Олахдан да бек багъаларча этедиле. Биреуню башын хайран этип, шаштырыргъа боллукъдула, ауруу бередиле, жашауу къуралмазча, адам юйленмезча, сабийи болмазча аманлыкъла тежейдиле. Адамны жюрегине жарсыуланы къошадыла – саулугъуна, ырысхысыны. Алай бла бу дуниягъа керексиз артыкъ эс бурурларын излейдиле. Алай а жарамайды. Аллахутала берген къадаргъа тарыкъмазгъа юйретеди бизни ислам.

Хыйнычы жинле бла ишлейди. Алай бизни Жаратхан адамлагъа жинлени жашауларына къатышыргъа эркин этмегенди. Ол фарызды.

Харамлыкълары кючлю болур ючюн аллайла не да этедиле, сёзге, намазны абидезсиз къыладыла. Ол къаллай уллу харамды! Къуранны окъугъан заманда тазалыкълары жокъду. Уллу абидез (гъусль) керекли болуп тиедиле Сыйлы Китапха. Дагъыда аны сол жанындан онг жанына окъургъа кюрешедиле – къатыш этип. Жин жазыу бла хайырланадыла дууаларында. Муминлеге уа бу затла ахырда жарамайдыла!

Хыйныдан хайыр жокъду, ол жаланда аманлыкъ келтиреди, деп билдиргенди Аллахутала бизге. «**Хыйныны къайда болса да, ол харипди**». Бу аят да шагъатды сёзлеримге.

Мухаммат файгъамбар, Аллахны саламы анга болсун, былай айтханды: «**Адам хыйнычыгъа келип, бир зат соруп, аны айтханына ийнанса, аны намазлары 40 кюнню ичинде къабыл болмазла**» (Муслим). Ма энтта хадис: «**Хыйнычыгъа келип, аны айтханына кёл салгъан Мухаммад файгъамбаргъа берилгеннге (Къураннга) ийнанмайды**» (Ахмат, Абу Даут, Тирмиди).

Хыйныны кетерлик кюч жаланда Къуранды, Аллахуталаны сёзлеридиле. Сыйлы Китапда бизни Жаратхан былай айтады: «**Биз муминлеге Къуранны ичинде дарман да, ырахмат да тюшюрдюк**». Аны магъанасы - муслийманла дарманны бек алгъа Къураннны ичинде излерге борчлудула.

Аллахуталаны ыразылыгъы, сууаплары, ырахматлыгъы - барысы да Сыйлы Китапдадыла. Аны ангылагъаннга хыйныдан къорксыр кереклиси жокъду.

Муслийман кесин хыйныдан къалай сакъласын деп сорургъа боллукъсуз. Биринчиден, Аллах санга берген фарызланы заманында этигиз. Экинчиден, Къуранны кёп окъугъуз, Аят аль-курсини къайтарыгъыз, деп юйретгенди Мухаммад файгъамбар, Аллахны саламы анга болсун.

Ауруну эки зат бла хорларгъа боллукъду, дегенди Аллахуталаны келечиси. Биринчиси – Къуран. Экинчиси уа – бал. Башха хадисде уа былай айтылады: «**Дуния башында эм иги суу- Зам-замды. Ол сизге эм иги арманды**».

Къуранда дарманланы арасында дагъыда къара тмин да сагъынылады. «**Ол ёлюмден башха битеу аруулагъа жарайды» (Бухари, Муслим). «Хыйныдан эм иги дарман – кесинген къан алдырыуду (хиджама)**» (Бухари, Муслим).

Финик кёп ашаргъа да юйретеди Аллахуталаны келечиси. Ач къарангылай эрттенликде абидез алып, намаз къылгъандан сора юч, беш (экиге керелеменген санда) финик ашап, тилек этген хыйнычыланы зарынындан кесине болушлукъ табар.

Аякъ жолда кёп олтуруучу болмагъыз. Ол шайтанны жериди, турмагъыз анда кёп. Харам зат ашамагъыз, ичмегиз. Не гюняхдан да сакъларгъа кюрешигиз – уллу, гитче деп къарамай. Садакъаны керек жерге кёп беригиз, чомарт, халал болугъуз, жутлукъ, къызгъанчлыкъ этмегиз. Берген адамла къолдан игиди.

Намазланы ууахтысында къылыгъыз, мунафыкъ болмагъыз, кесигизни шайтаннга алдатмагъыз. Эрттенликде туралмай, жассыда жукълап къалып, заранлы болмагъыз. Тобагъа къайтыгъыз, истихфар кёп этиучю, Аллахуталадан кечгинлик тилеучю болугъуз.

Жукъларны аллында Аллахуталадан кечгинлик тилегиз, анга махтаула салыгъыз, шукурла этигиз. Эрттенликде уяналлыкъмыса? Аны билемисе? Аны ючюн Аллахуталагъа къуллукъла этерге ашыгъыгъыз. Не болумда да жангыз Аллахха ышанылгъыз, болушлукъ андан излегиз. Бармагъыз хыйнычылагъа, бизни Жаратханнга ышанмагъанлыгъызны, аны къарууна, кючюне, ырахматлыгъына ийнанмагъанлыгъызны ачыкъ этмегиз, харип болмагъыз!

Материалланы басмагъа **ТИКАЛАНЫ Фатима** хазырлагъанды.

Бу бетде Къурандан аятла, Мухаммадны хадислери да келтириледиле. Аны ючюн сакъ болургъузну, аны кирли жерлеге атмазгъызны, тийишли болмагъан жумушлада хайырланмазлыгъызны тилейбиз.

АНГЫЛАТЫУ

«Аллахуталаны белгилеринден бири ачыкъланса, къалгъанлары да кёпге созулмай жетерикдиле»

Къыйма жууукълашса, аны уллу белгилери ачыкъ этилликдиле, ала адам уллу юйренмеген затла боллукъдула. Сёз ючюн, Кюн бла шёндю юйренннгена угъай, кюнбатыш жанындан атарыкъды. Дагъыда ол сагъатны, кюнню къаллай белгилери болгъанларын аль-Азхар ислам университети бошагъан, «Ислам в Евразии» газетни баш редактору **Аккайланы Хасим** ангылатады:

- Къыйма жууукълашханны белгилери бири бири бирге ызындан къаллай келликлери белгисизди. Алай бек биринчиси болгъанлай, къалгъанлары къысха заманны ичинде кёпге созулмай жетеркидиле. Минчакъ юзюлгенде, аны кесеклери чачылгъанча.

Къыйманы уллу белгилеринден бири бири бирге ызындан къаллай келликлери белгисизди. Алай бек биринчиси болгъанлай, къалгъанлары къысха заманны ичинде кёпге созулмай жетеркидиле. Минчакъ юзюлгенде, аны кесеклери чачылгъанча.

Къыйманы уллу белгилеринден бири ачыкъ этилгенлей, Аллахутала тобагъа къайтыуну эшиклерин жабарыкъды. Бир Аллахха ийнаныргъа, баш урургъа излегенлеге да къабакъна жабыллыкъдыла. Аны юсюнден Сыйлы Къуранда былай айтылады: «**Ала мёлекле, сени Жаратхан келирлеринден неда Аллахны белгилеринден башха затланымы сакъларгъа? Аллахуталаны белгилеринден бирлери ачыкъ этилгенде сора, ийман жюрекге хайыр келтирлик тюйюлдю, ол ары дери ийнанмагъан эсе неда ийманыны хайырындан ахшылыкъла алмагъан эсе. Былай айт: «Сакъларгъыз, биз да сакъларыкъбыз»** (6:158).

Мухаммад файгъамбарны, Аллахны саламы анга болсун, былай хадиси барды: «**Къыйма Кюн кюнбатыш жанындан атып башлагъынчы келлик тюйюлдю. Алай кюн кюнбатышдан чыкъса, адамла, аны кёрюп, Аллахуталагъа ийнанып башларыкъдыла. Алай адамгъа ийманы болушмазлыкъ заман боллукъду, ол алгъын ийнанмагъан эсе**».

Башха хадисде уа былай айтылады: «**Кюн кюнбатыш жанындан атхынчыгъа дери адам гюнахлары кечилирлерин тилеген эсе, Аллахутала аланы кечерикди**» (Бухари. Муслим).

Къыйма кюнню башха уллу белгилерини юсленирден айтсакъ да тюз боллукъду. Кюн кюнбатыш жанындан атып башлагъаны бла бирге Даббатуль-ард деген сейир жаныуар чыгъарыкъды. Абу Даудну жыйымдыгъында быллай хадис барды: «**Ол Сагъатны (Къыйманы) эм уллу белгилеринден бирлери кюн кюнбатыш жанындан атханы эмда Даббатуль-ард жаныуар чыкъгъаныдыла. Аладан биринчиси болгъанлай, экинчиси даызындан жетерикди**».

Алимлени бу эки белгиден биринчи кьайсы кёрюнюрюгюню юсюнден оюмлары башха-башхадыла. Кьалай-алай болса да, ала бир бири ызындан къысха заманны ичинде боллукъдула.

Алай бла кюнлени биринде адамла эртеннликде уянсала, кюнню кёрлюк тюйюлдюне. Тёгерек къаранги боллукъду, ол 2-3 кюнгге созуллукъду. Ызы бла уа кюн кюнбатыш жанындан атарыкъды. Жылны ичинде кюн ма ол халда чыгъын турлукъду. Ол заманы биринчи кюню бир жылча созуллукъду. Экинчиси – айгъа, ючюнчюсю – ыйыкъгъа, къалгъанлары уа шёндюгю кюнгге тенг боллукъдула.

Кюн кюнбатыш жанындан атханда сора жерден бир зат чыгъарыкъды, анга файгъамбар дерикдиле - «Даббатуль-ард». Сыйлы Къуранда былай айтылады: «**Алагъа сёз айтылгъанлай, биз алагъа жерден жаныуарны чыгъарлыкъбыз, ол адамла бизни белгилерибизге ийнанмагъанларын билдирликди**» (27:82).

Ол жаныуар адамча сёлеширидкди. Жер башында хар ким да, къаллай узакълыкъда болгъанына да къарамай, аны ауазын эшитиридкди. Алий сахаба жаныуарны былай ачыкъгъанды: «Аны кьанат тюклери, туякълары, сакъалы боллукъдула, алай къуйругъу уа жокъду».

Бир-бир алимле айтханларыча, жаныуарны узунлугу 30 мертге жетеркди. Даббатуль-ардны тюрлю-тюрлю жаныуарлагъа ушатадыла, Мухаммад файгъамбарны, Аллахны саламы анга болсун, хадисинде былай айтылады: «**Даббатуль-ардны Сулейман файгъамбарны жюзюгю эм Мусса файгъамбарны (Аллах алагъа ыразы болсун) гулоч таягъы боллукъдула. Ол гулоч таякъ бла муминлени (ийманы болгъанланы) бетлерин жарытырыкъды, жюзюгю бла уа кяфырланы бурунларына белги саллыкъды. Ол кезиуде адамла муминлени бла кяфырланы айырлыкъдыла эмда бир бирлерине: «О мумин» неда «О кяфыр**» деп сёлеширикдиле» (Тирмизи).

Къуранда бла сюннетде къыйманы аллында кёкден къалын, тунчукъдургъан тютюн тюшеркди, ол адамланы чёргеркди, деп билдиридиле. Къуранда аны юсюнден былай айтылады: «**Кёкден чууакъ тютюн тюшерик кюнню сакъларгъыз. Ол адамланы чёргеркди. Ол а азап боллукъду**» (10:10-11). Тютюн жюреклеринде ийманлары болгъанлагъа тиерик тойюлдю, алай кяфырны башына уа отча тюшеркди.

Жер къарангылыкъгъа батарыкъды. Адамла бек къыйналып, быллай тилекле этерикдиле: «Аллахыбыз! Бизни бу къыйынлыкъладан къутхар, биз ийнанганбыз» (10:12). Аллахутала жаланда ийманлары болгъанланы тилеклерине жууапларкъды.

Къыйманы уллу белгилеринден бири - **Даджаль (Антихрист)** чыгъарыгъы бла байламлыды. Мухаммад файгъамбар аны юсюнден былай айтханды: «**Кертиди, адам улу быллай ачы сынаугъа Аллахутала Адамны жаратхан кюнден башлап, Масих ад-даджаль келген кезиуге дери бир заманда да тюшмегенди. Аллахутала жерге ийген келечилери барысы да Даджаль келлигини юсюнден айтып, билдирипт тургъандыла.**

Мен Аллахуталаны ахыргъы келечисиме, сиз а аны ахыргъы халкъысыз, жамаатысыз. Антихрист сизни арагъыздан (сизни заманыгъызда) чыгъарыгъы хакъды. Ол мен сау къадарда келсе, хар муслийманны да жакъчысы болурма. Алай менден сора кезиуде кёрюнсе уа, хар муслийман да кесини жакъчысыды...»

Аллахуталаны эркинлиги бла Даджаль сейир затла этерикди. Алай бла ол ийманлары болгъан кёпленни кесини жанына бурлукъду. Муслийманланы асламы да аны ызындан барлыкъдыла, жамаатны жаланда бир аз кесеги къаллыкъды анга ийнанмай.

Бу сынау адам улугъа артыкъда къыйын заманда берилликди. Даджаль адамланы кеси жанына къалай бурлугъуну, аны ким хорларыгъынны юсленирден «Заманны» дин бетини келир номерингде андан ары айтырбыз.

УУАЗ

«Биз муминлеге Къуранны ичинде дарман да, ырахмат да тюшюрдюк»

Арт кезиуде хыйны этгенле, алагъа ийнанып, башхалагъа аманлыкъла излеп, хыйнычылагъа жюрюгенле да кёп болуп барадыла. Алгъаракълада социальный сетьледе Ингушетияда жаш адам хыйны бла кюрешген тиширыуну бла аны эрин тюйгенини юсюнден видео басмаланнган эди. Ол кёп оюмла, даулашла туудургъанды.

Исламда хыйнычылыкъ уллу харамладан бириди. Алай бек болгъанын, хыйны этгенле, алагъа ийнаннгана да къаллай жууап тутарыкъларын Хасания элни иммамы Мисирланы Тимур айтады:

- Арап тилде «ассихар» деген сёз барды. Аны магъанасы - керти боллукъ затны тюрлендиригге сюйген. Башха айтханда, А

КЁРМЮЧ

Суратланы хар бири да халкъыбызны жашауу эмда тарыхы бла байламлыды

Республикабызны Миллет музейинде бу кюнледе, малкъар халкъны бушуулу къадарына – кёчгюнчюлюк жолуна аталып, меценат эм коллекционер Хаджиланы Асланны жашы Даниялны сурат хазнасындан сайланып, бир къауум таулу художникни ишлеринден къуралгъан кёрмюч ачылгъанды.

Даниялны республикада, андан тышында да сурат искусствону сюйгенле иги таныйдыла. Ол Къазахстанда туугъанды, Бедикде ёсгенди. Школну бошагъанлай, Ленинградда финансэкономика институтха кирип, анда билим алгъанды.

Студент заманында ол шимал шахарда дунияны бек уллу сурат музейи Эрмитажда бла экспонатлары мингле бла саналгъан Орус музейде электрик болуп ишлегенди. Ол уллу тин байлыкъны арасына тюшгенде, жаш, къуллугъу бла хайырланып, хар кюн сайын кесине бир ажайып зат ачып тургъанды.

Бир кюнню ичинде ол музейлени бириндеги экспонатланы барына да къарап чыгъар онг болмагъаны белгилиди, алай жылны ичинде ары жюрюп тургъан Даниял ол уллу хазна бла шагъырей болгъаны ишексизди. Сурат ишлеге сюймеклик, художниклеге да ыразылыкъ, алагъа болушургъа итинмеклик алай бла жаратылгъанды аны жюрегинде.

Ма ол заманладан бери да ол художниклени ишлерин жыяды. Малкъар халкъны аллай фахмулу адамлары болгъанына къуванып, аланы ажашын айланнган ишлерин окъуна табып, жыйышдырып, бюгюн ала бла къуаандырады бизни Даниял. Аны коллекциясында кёп миллетли суратчыланы тюрлю-тюрлю жанрлада жазылгъан минг бла жарымдан артыкъ ишлери бардыла.

Кёрмючню ача, Къабарты-Малкъарны культура министри **Мухадин Кумахов** сёлешгенди. Ол: «Даниял къураучу экспозицияла бизде ахшы тёреге айланнгандыла. Ма бюгюнча, хар жыл сайын ол, быллай байрамла къурап, художестволу искусствону сюйгенлени жюреклерин къуаандырады.

Ол бизни художниклеребизге этген ахшылыкъны мардасы жокъду, аны санарча тюйюлдю. Аланы атларын, суратлау байлыкъларын республиканы, къыралны да тарыхында къояр ючюн, ол кёп иш этеди. Кеси ючюн кюрешмейди, бизни ючюн, халкъ ючюн алгъанды кеси кесине бу къыйын борчну. Мен анга ол шартла ючюн бек ыразыма», – дегенди.

Мухадин Лялюшевич, Хаджи улу, ауруп, кёрмюч ачылгъан кюн бери келамагъанын, алай а ол барлыкъ айны ичинде аны халы игиге айланып, ол бу кёрмючню кеси кёзлери бла кёрюр деп ийнаннганын да айтханды.

Миллет музейни директору **Феликс Наков** бу малкъар халкъгъа бушуулу кюнледе аны кёчгюнчюлюк тарыхына аталып къуралгъан кёрмюч ол таматалыкъ этген музейде баргъаны ючюн республиканы Маданият министерстводсуна, Эльрус районну культура бёлюмюне да ыразылыгъын айтханды.

«Эльбрусские новости» атлы район газетни бащ редактору **Газаланы Зухура** Даниялны кьаллай бай ич дуниясы болгъанын, ол бу тюрлю искусствону чексиз сюйгенин, кёрмючге экспонатланы кьалай сайлагъанын да билдиргенди. Былайда суратланы, ала тап халлы сакъланыр ючюн, алагъа тийишли жер табылмай, бир кесеги ол газетни редакциясында, башхалары уа Тырныауузну Культура юйюнде болгъанларын эстертирге сюеме.

Хаджиланы Ануар аны къарындашына былай эс бургъанлары, аны ишине бийик багъа бергенлери ючюн республиканы культура министри Мухадин Кумаховха, музейни директору Феликс Наковха, аны ишчилерине, кёрмючге келгенлеге да ыразылыгъын билдиргенди.

Къабыргъаладан къарагъан живопись жанрда жазылгъан суратланы хар бири да малкъар халкъны тарыхы бла байламлы болгъанлары урунады бириничи кёзге. Анахаланы Маттерийни, Курданланы Валерийни, Гуданаланы Борисни, Ахматланы Лиуанны, Будайланы Сюлеменни, Александр Поляковну – бахсанчы художниклени суратлары кёп тюрлю къозгъайдыла жюреклени.

Бирлерине къарасанг, къууанырчады. «Ойнай тургъан къызчыкъ», «Миллет киймили къызчыкъ», «Бедикни къыйырында» (Анахаланы Маттерий), «Кьайын терек аллында къыз», «Кёнделен черекде», «Эки тёлю» (Курданланы Валерий), «Къулийланы Къайсын», «Шахагъа», «Поэт», «Кюз арты», «Ийнек сауучу къыз» (Гуданаланы Борис), «Хаджиланы Даниялны аппасы» (Александр Поляков), «Таула», «Къаяла», «Бахсан тары», «Тырныауузда юйчюк» (Будайланы Сюлемен), «Алгъыш» (Ахматланы Лиуан) эм башха суратлада туугъан жерибизни ариу табийгъатын, миллетибизни мамыр жашау турмушун кёресе.

Башхалада уа, сёз ючюн, Анахаланы Маттерийни «Киши жерини кюн тюбюнде», «Анахарс», «Амалсызлыкъ», Курданланы Валерийни «Кёчгюнчюле тургъан жер», «Эски къабырла» деген, башха суратланы да бир къаууму халкъыбызны эрттегили (скифле заманы) не озгъан ёмюрде тарыхыны юсюнден айтадыла. Хар бир суратны кесини энчи энергетикасы барды. Аны ол ышаны бир адамны да сансыз къоймайды, не кёлюнгю къозгъайды, не сабырлыкъ салады жанынга.

Жарсыугъа, кёрмюч ачылгъан кюн музейде бир да аз адам бар эди, эшитмей, билмей къалгъанла кёп болуп, пандемия салгъан жорукъла бла байламлы да, баям. Алай а бу нюр белги, миллетибизни жашауну, сынауну да юлгюлерин кёргюзтген кёрмюч 29-чу мартха дери барлыкъды. Заманын къызгъанмай, кесибизни художниклерибизни оюмлары, усталыкъларын кёргюзтген сурат ишлерине къарагъра баргъанны кёзлери, жюреги да зауукъулукъ аллыкълары хакъды.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.
Суратла **ОРАКЪЛАНЫ Мариямныдыла**.

Бушуу

Не жанындан да жигер, билимли, асыл инсан эди

Узакъгъа созулгъан ауруудан сора Булунгуда урунууну ветераны Аппайланы Баширни жашы Магомет ауушханды. Аны Чегем тарында танымагъан хазна болмаз. Ол газет окъуучуларыбызгъа да белгилиди. Озгъан ёмюрню отузунчу жылларындан башлап, Чегем жанында болгъан ишлени юсларинден кёп хапарлары «Заманда» басмаланнгандыла.

Аны миллетибизни культурасыны, адет-тёрелерини, тарыхыны юсларинден материаллары сейир эдиле. Ол жанындагъы эллени, алада жашагъан тукъуманлы юсларинден да билдиргенди. Окъуучула аны жазгъанларын бек жаратхандыла, сюйюп окъугъандыла.

Магометни жашауу халкъыны жашауундан энчи болмагъанды. Жыйырманчы ёмюрню ал жылларында колхоз ишлеге къатышханды, сюргюнню да сынагъанды, андан кьайтхандан сора туугъан элинде тохтап, аны жангыдан аягъы юсюне салыугъа кеси юлюшюн къошханды.

Юй бийчеси Таппасханланы Люба бла алты жаш, юч къыз ёсдюргенди. Аппайланы Баширни жашы Магомет а хурметли, асыл адам эди. Аллах гюнях-ларын къуртсун, жаннет берсин.

Аппайланы тукъумларыны адамлары.

Ол бизни эсибизде сакъланнганлай турлукъду

Бу кюнледе бизни коллегабыз, ахшы инсан, уллу харфдан устаз Тёппеланы Зоя, Ногъайлыланы Хажомарны къызы, жашауну 63-чю жылында дуниясын алышханды. Ол Хасаниянны 16-чы номерли школунда 34 жылны ичинде орус тилден бла адабиятдан дерсле берип тургъанды.

Элни жаш тёлюсюн ариу къылыкъгъа юйретиу, алагъа тийишли билим бериу ишде кюч-къарыуун аямагъанды. Аны жюрек тазалыгъы, къайгъыруулугъу, ана жылыулугъу кёплени кесине тартхандыла. Жаш устазланы усталыкъ жаны бла ёсюулерине да кесича энчи жарсый билгенледен эди Зоя Хажомарова. Андан кёп затха юйренирге боллукъ эди, ол санда шуёхлукъ жюрюте билиуге да.

Ол огъурлулугъу, сыйы-намысы бла айырмалы болгъанды. Коллективде хар кимни да бирча багъалагъанды, къууаннына къууаннганды, жарсыуна керек сёз таба билгенди. Окъуучуларыны жетишимлери уа аны бютюн ёхтемлендиргенди.

Аны бла ушакъланда сора жюрегингде бир сейир ырахатлыкъ сезим жаратылгъанды, ол кимге да керти педагогча эм ителлигентча жумушакъ ауазы бла тюз акъыл юйрете билгени себепли.

Класс башчыча ол ёсюп келгенлени не жаны бла да айныуларына уллу эс бёлгенди. Аны дерслерине тынгыларгъа уа башха школладан устазла келип тургъандыла. Сабийле да А. Пушкинни, М. Лермонтовну, Л. Толстойну, Къулийланы Къайсынны, А. Кешюковну эм кёп бирси авторланы сюйюп окъугъандыла, нек дегенде Зоя Хажомаровна аланы жюреклеринде классика адабиятха терен сюймеклик сингдире билгени ючюн. Айтханыбызча, ол кеси окъутхан предметни терен билгенди, аны кёрюп, ол айтханнга тюшюнюп, сабийле да орус тилге бла адабиятха битеу жюреклери бла тартылгъандыла.

Фрийланы Рамазан атлы 16-чы номерли школну администрациясы, педагог къаууму, окъуучула, аланы ата-аналары уллу бушуу этип, Тёппеланы Зоя Хажомаровнаны юйюрюне, жуукъ-ахлусына кьайгъы сёз бередиле. Ол аланы эслеринде иш кёллю, адепли, кимге да болушлукъ тапдырыргъа хазыр адамча, билимли устазча, огъурлу анача сакъланырыгъын айтадыла.

ФУТБОЛ

Халны тынгылы тинтгендиле, этилген тюрлениуледен ахшы хыйсапла сакълайдыла

Республиканы спорт министри Ислам Хасанов Профессионал футбол лиганы президенти Андрей Соколов, генерал директору Николай Акелькин эм «Спартак-Нальчикни» директору Аслан Машуков бла тюбешгенди. Ала сабий-жаш тёлю футболну айныгъыуну амаллары, «Спартак-Нальчик» стадионну жангыртыуну планын сюзгенди.

Андан сора «Гранд-Кавказ» къонакъ юйде Профессионал футбол лиганы (ПФЛ) жыйылыуу болгъанды. Анга биригиуню президенти Андрей Соколов, вице-президенти Юрий Поляков, генеральный директору Николай Акелькин, жууаплы секретары Дмитрий Митин эм ПФП-да ойнагъан команданы келечилери къатышхандыла. Ала ОЛИМП-ни экинчи жарымын къурауну, командаланы эсеплеуню болжалларын, соруулары тинтгендиле, футболну айныгъыуну планын бегитгендиле.

Къыйда солуу кезиуюнде клубубузда талай тюрлениуле болгъандыла. Бек алгъа уа тренер штабда. Энди баш тренерни болушлукъчусуну къуллугъун Ашамаз Шаков толтурлукъду, ол алгъа «Спартакны» жаш тёлю къауумун юйретип тургъанды. Братарьланы уа команданы ветераны, алгъыннгы капитаны Борис Шогенов хазырларыкъды, ол бу жерде Артур Кумыковну алышындыргъанды. Къараучула эм асламлы информация органла бла ишни уа Адам Абазовну орунуна Арсен Дыгов бардырлыкъды.

Командабыздан да талай адам кетгенди – Кирилл Клыша, Азрет-Али Озроков, Давид Миндадзе бла Борис Шогенов. Аланы жерлерин клубну жаш тёлю къауумундан Ислам Кумыков, Жангуразланы Расул, Кантемир Сабанчиев бла Данил Колесников алгъандыла.

ОЛИМП-ни жаз башында биринчи оюунунда – онжетинчи турунда «Спартак-Нальчик» кеси майданында Майкопну «Дружбасы» бла ойнагъанды. Ары дери ахыр шуёхлукъ матчында ол Белгородну «Салют» къууму бла тюбешген эди. Матчны биринчи минутларында нальчикчиле топну, угловойдан атып, къаршчы команданы кьабакъларына кийиргендиле. Андан сора къоркъуулу кезиуле чыгъа тургъандыла, алай эсепге гол къошулмагъанды.

Биринчликни экинчи кесегин а «Спартак» хорлам бла башлагъанды. 3:1 эсеп бла къытып, ала къараучуларын, айхай да, къууандыргъандыла. Нальчикчилени къауумунда Антипов, Кадыков, Ольмезов, Макоев, Шумахов, Богатырев (Гетериев, 62), Хачиров (Хутов, 69), Дохов, Бакса-ноков (Жангуразов, 70), Апшацев (Ораз-аев, 77), Гугуев (к) ойнагъандыла, запаслада кезиулерин Карданов, Колесников, Белоусов сакълагъандыла.

«Дружбаны» санында майданнга Гиголаев, Хуако (Арсеньев, 72), Палажнов, Хагур, Подковыров, Ашев, Д.Крылов (Такливе, 81), Гагиты, О.Ещенко (Букия, 75), Бабенко (Делок, 89), Ам.Конов (к) чыкъгъандыла, запасда Орехов, Власов, Пеков, Антоненко, Юсуфов, Шхалахов тургъандыла. Судьяланы къулукъларын Виталий Дорошенко (Краснодар), Дмитрий Строганов (Москва), Сослан Багдасаров (Владикавказ) толтургъандыла. Матчны инспектору Валерий Булыгин (Волгоград) болгъанды.

Матчны спартакчыла таукел башлагъандыла, биринчи жарым сагъатда кьонакъ къауумну къоруулаучусу штрафнойгъа Магомед Гугуев бла хыны ойнагъанды, берилген пенальтиде Гугуев командабызгъа биринчи голну келтиргенди. Ол а нальчикчилени бютюн базынып ойнаргъа кёллендиргенди, бу къызыныулукъну ала матчны ахырына дери сакълагъандыла.

Экинчи таймда майкопчула кёп халат жибергендиле, ол угъай, топну керексиз жерледе ычхындырып, ол кесилерине къоркъуулу кезиуле окъуна къурагъандыла. Аны да спартакчыла тюз хайырлана билгендиле. Алгъа Дохов штрафнойдан топну Хачировха ашыргъанды, ол да аны къабакъларгъа жаздырмай атханды.

Ызы бла Гугуев, Жангуразовдан келген пасны тутуп, ючюнчю голну башы бла ургъанды. Алай «3:0» ариу эсепни «Дружбаны» капитаны Амир Конов бузгъанды - къошакъ заманда ол командасына бир голну саугъалагъанды.

Матчны юсюнден оюмун айта, «Дружбаны» баш тренери Софербий Ешугов футболчулары къарыуларын аямай ойнагъанларына, хорламгъа итинчюклерине ыразы болгъанын билдиргенди. Оюн алгъа тенг баргъанды, эсеб а къууандырмагъанды. Пенальтиден сора спортчуларыбызны халлары тюрленнгенди, андан сора ала эс жылямагъандыла, дегенди ол.

«Спартакны» баш тренери Заур Кибишев айтханыча, матчха хазырланнганда, ала къаршчы команда къалай ойнагъанына къарагъандыла, ана кёре матчны планын жарашдыргъандыла. «Хар не да биз сюйгенча бармагъанды. Оюн майдан да осал эди. Къаршчы команда кючлю болгъанды, бизниклеге да сары карточкаланы алырдан къалмагъандыла. Быллай чурумланы санамасакъ, команда ана салынгнан борчну толтургъанды», - дегенди тренер.

Кезиулю матчын «Спартак-Нальчик» Махачкъалада «Легион-Динамо» бла бардырлыкъды.

Бирси командла былай ойнагъандыла:

«Анжи» - ФК «Форте» 1:1
«Кубань» - «Интер» 6:0
ФК «Биолог» - «Легион» 1:1
«Черноморец» - «СКА» (Дондагъы Ростов) 1:0
«Махачкала» - «Туапсе» 3:1
«Ессентуки» - «Краснодар» 1:3

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

«Олимпни» турнир таблицасы

№	Клуб	И	В	Н	П	М	О
1	Кубань Холдинг	16	12	2	2	34:11(23)	38
2	Кубань	15	11	1	3	37:15(22)	34
3	Легион-Динамо	14	9	5	0	32:7(25)	32
4	СКА Ростов-на-Дону	15	10	1	4	39:16(23)	31
5	Анжи	15	7	5	3	25:16(9)	26
6	Черноморец	15	10	2	3	23:9(14)	26
7	СПАРТАК-НАЛЬЧИК	15	6	5	4	23:17(6)	23
8	Динамо-Ставрополь	15	6	2	7	22:21	20
9	Форте	15	ф5	4	6	23-16 (7)	19
10	Машук-КМВ	15	5	4	6	20:24(-4)	19
11	Махачкала	15	4	4	7	16:24(-8)	16
12	Дружба	15	4	3	6	16:34(-18)	15
13	Краснодар 3	15	4	2	9	20:33(-13)	14
14	Биолог-Новокубанск	15	4	2	9	24:33(-9)	14
15	Интер	15	3	3	9	14:37(-23)	12
16	Ессентуки	15	3	2	10	17:38(-21)	11
17	Туапсе	15	1	1	13	18:51(-33)	4

Урунууну ветераны, газетибизни дайым окъуп тургъан, кёп жылланы ичинде редакция бла шуёхлукъ жюрютген, тохтамай анга материалла жазгъан **АППАЙЛАНЫ Баширни жашы Магомет** ауушханы бла байламлы уллу бушуу этип, аны юйюрюне, жуукъ-ахлуларына кьайгъы сёз беребиз.

«Заман» газетни редакциясы.

Соруу-жуап

Чач тюшюуге не зат болушур?

- Чач тюшюп башлагъанда, аны ёсюмюне эмда тамырларына хан келтирирге себеплик этген препаратланы хайырланыргъа керекди, деучюдюле. Алай ала хар кимге да бирча болушмайдыла, - дейди **къырал Ара медицина академияны дерматовенерология эмда косметология кафедрасыны башчысы Лариса Круглова**. – Бюгюнлюкде шарт жарагъан амал бирди – чачланы желкеден алып кёчюрюу. Нек дегенде адамны алайы кеч чыгыр болады.

Бу затха кьажау ишде тамблагъы кюню болгъан амаллагъа уа была саналадыла: клетканы жаращдырыу технологияла, жалгъан (полимер) чачла орнатыу эмда молекула препаратланы хайырланыу.

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редакторну орунбасары)
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редакторну орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зухура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторну приёмныйи - 42-63-01.
Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛЮМЛЕРИ:
Политика эм право - 42-24-02, 42-67-68.
Экономика - 42-66-73.
Культура - 42-66-76.
Социал ишле - 42-75-82, 40-59-18.
Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окъуучула бла байламлыкъла жюрютюу эм жазылыу - 42-37-94.
Энчи корреспондент - 42-68-72.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла къагъат жюрютмейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артха къайтарылмайдыла.
Газетде басмаланнган материаллада айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишмезге болуждула. Алада айтылгъан хар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсюнден законуна тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.

Редакция авторладан 400 газет тизгиндеи (машинка бла жазылгъан 5-6 бет) кёпню алмайды.

Газет Басманы эм аламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.
Регистрация номер —ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа "КъМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Издательство "Южный регион" ООО-ну типографиясында басмаланнганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Газетлени иелерине тапдырыу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениясы жууаплыды.
Телефонла: 76-01-21

Газетлени розницагъа сатыу ючюн КъМР-ни "Роспечать" акционер обществосу жууаплыды.
Телефон: 42-69-34

Газет айыкъгъа юч кере чыгъады - **геююрге, орта, шабат** кюнледе.

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынгнанды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Кучкланы Сафият, Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьны орунбасарлары; Бийчеккуланы Жаннета (1,2-чи бетле), Баллиланы Феруза (3,4-чю бетле) - корректорла.

Тиражы 1242 экз. Заказ № 507
Багъасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНЫЙ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5

электрон почта:
elbor_50@mail.ru